

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/100-bohaterow-na-100-le/105113,Wanda-Hermanowna-ur-25-grudnia-1895-w-Krakowie-Podgorzu-zm-23-wrzesnia-1920-w-So.html>
01.03.2026, 17:09

Wanda Hermanówna (ur. 25 grudnia 1895 w Krakowie Podgórzu, zm. 23 września 1920 w Sokółce) – kapral, sanitariuszka.

W akcji na miejscowość Zaspicze dnia 21 IX 1920 r. brała udział kpr. sanitariuszka Hermanówna Wanda, przydzielona do sekcji sanitarnej 1 baonu. Każdy czyn siostry Hermanówny nacechowany był odwagą i głębokim samozaparciem się. Siostra Hermanówna nie pomna na nawoływania oficerów, mimo, że to nie było jej obowiązkiem, szła w pierwszą linię i skuteczną pomoc niosła rannym. W tym pełnym poświęcenia dziele nie odstraszał ją nigdy najsilniejszy ogień. Dnia 21 IX 20 r. udała się śp. siostra Hermanówna do samej wioski Zaspicze, gdzie nie tylko działała jako sanitariuszka, ale i słowem zachęcała żołnierzy do wytrwania. W czasie ataku na Zaspicze, zauważywszy kilku ciężko rannych, mimo nalegań śp. kpt. [Stanisława] Świąteckiego, który usiłował ją od tego powstrzymać, wśród huraganowego ognia poszła rannym nieść pomoc. W czasie opatrywania rannych na polowisku, ugodzona została kulą w brzuch, skutkiem czego zmarła po dwóch dniach w szpitalu polowym. (Wniosek na odznaczenie *Virtuti Militari*, 30 października 1920)

12.08.2020

Absolwentka Szkoły Handlowej we Lwowie. Działała w organizacjach kobiecych we Lwowie i Zakopanem. W latach 1914–1915 sanitariuszka w szpitalu Legionów Polskich w Zakopanem. Później pracownik Namiestnictwa Galicji we Lwowie. Od 31 października 1918 uczestniczyła w obronie miasta – V Odcinek Obrony Lwowa Szkoła Sienkiewicza. Następnie w Wojsku Polskim sanitariuszka kompanijna w 4 Pułku Piechoty Legionów, później w 4 Pułku Strzelców Podhalańskich, z którym brała udział we wszystkich walkach. Przed ofensywą na Grodno otrzymała urlop, z którego zrezygnowała nie chcąc przed akcją opuszczać oddziału. 21 września 1920 ciężko ranna pod wsią Zaśpicze, dwa dni później zmarła w szpitalu polowym nr 504. W lutym 1928 ekshumowana na Cmentarz Zasłużonych na Pęksowym Brzyzku w Zakopanem.

Bibliografia

CAW, Kol. VM, Wanda Hermanówna, I.482.82-7810; *Kawalerowie Virtuti Militari 1792–1945. Słownik biograficzny*, t. II, 1914–1921, cz. 1, red. B. Polak, Koszalin 1993, s. 52; *Słownik biograficzny kobiet odznaczonych Orderem Wojennym Virtuti Militari*, t. II, red. E. Zawacka, Toruń 2006, s. 51, 52.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Wanda Hermanówna